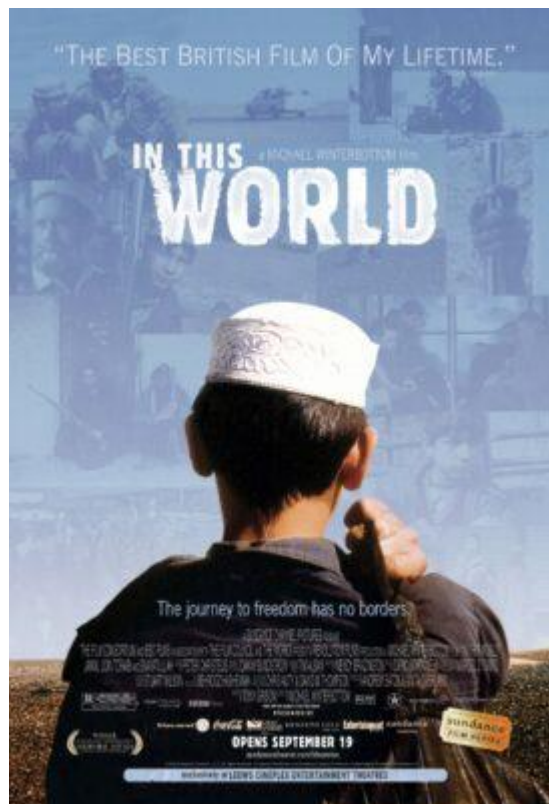

Michael Winterbottom: realisme, compromís i treball

quaderndelesidees.press/michael-winterbottom-realisme-compromis-i-treball/

9 de juliol de 2022

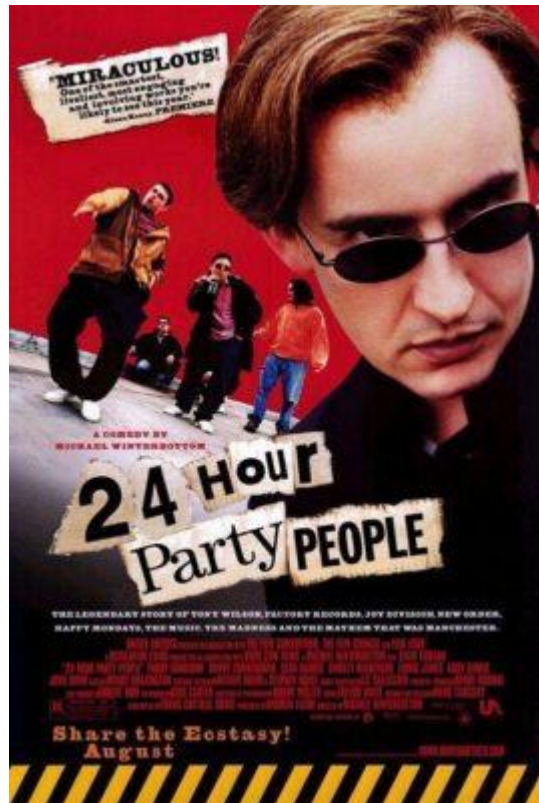

Avui en dia, el director anglès Michael Winterbottom resta una mica oblidat, però no fa gaires anys les seves pel·lícules destacaven als festivals de cinema de Berlín, Canes o Sant Sebastià. Fins i tot va guanyar diversos premis, com ara l'Os d'Or per *Road to Guantanamo* o un BAFTA per *In this world*. Es tracta d'un director molt versàtil, que ha treballat en gèneres molt diferents, des de projectes comercials fins a d'altres de més arriscats. Aquest afany eclèctic, però, no ens impedeix que se li puguin reconèixer certes tendències temàtiques, com una interessant poètica de la quotidianitat o una clara implicació social. A més, aquestes ganes de situar-se al costat de la gent i de la realitat les ha traduïdes en unes imatges molt àgils, sovint fent uns interessantíssims empelts entre ficció i document.

Winterbottom va debutar el 1994 amb *Butterfly Kiss*, un film en el qual una parella de lesbianes recorre les carreteres de la Gran Bretanya mentre cometent tota classe de delictes. Aquell mateix any va fundar, juntament amb Andrew Eaton, la productora Revolution Films. Així, passa ja a produir-se les seves pel·lícules, conscient que l'autofinançament pot dotar d'autonomia i llibertat artística els seus projectes. Cal afegir, abans de continuar, que als anys 80 el seu pas per la televisió li va permetre experimentar amb l'audiovisual. No debades, va treballar per a Thames, una de les productores més importants de la història del Regne Unit, i posteriorment per a la BBC, on va realitzar nombrosos documentals. De fet, aquesta és una influència que veurem en molts dels seus llargmetratges, en els quals la frontera entre realitat i ficció serà difusa.

D'aquesta línia de compromís amb la realitat destaca *Welcome to Sarajevo* (1997), un film que ens apropa al sofriment d'aquesta ciutat durant la guerra dels Balcans. Altrament, a *Wonderland* (1999) ens conta la història d'una família a través de les (no) relacions entre els seus membres pels carrers del sud de Londres, filmada càmera en mà i amb llum natural. Aquest fet li permet jugar amb diferents textures que aporten, de per si, una imatge plàstica molt propera, i li propicia una llibertat de moviments que fa viure l'entorn immediat que envolta l'acció. Precisament, a *Genova* (2008) va fer servir un estil similar, per a mostrar-nos el viatge d'un pare i de les dues filles a aquesta ciutat, on intenten refer les vides després de la mort de la mare. Comptat i debatut, amb aquests films, Winterbottom se'ns presenta com un director profundament compromès amb la contemporaneïtat i amb el món on vivim i les problemàtiques existents. Podem afirmar, fins i tot, que Winterbottom recull el testimoni del *free cinema*, especialment visible als seus primers films: *Butterfly Kiss* (1994), *Go Now!* (1995) i *Wonderland* (1999). Pretén plasmar les petites històries de la vida i les petites desgràcies quotidianes. I ho fa d'una manera tan especial que aconsegueix fer-nos creure que el que veiem és la mateixa realitat i no un relat de ficció. No debades, altres marques formals del seu cinema són el rebuig a il·luminar les escenes de manera artificial, alhora que també prescindeix d'assajos i opta per la improvisació i el treball amb plànols que duren la totalitat de l'escena. Sempre amb la intenció de dotar d'autenticitat el que ens conta. Com a colofó d'aquesta tendència, cal esmentar un film com *9 songs* (2004), que destaca pel realisme i la sensibilitat amb què estan rodades les escenes de sexe.

Tanmateix, a Winterbottom no li ha importat fer del cinema una eina de denúncia. Així, ens ha mostrat un decidit compromís social en obres com ara *In this World* (2003), on narra el viatge de dos joves afganesos que somien a arribar a Londres. En aquest ordre de coses, també cal destacar *Road to Guantanamo* (2006), un documental que li va valer l'Os d'Or al Festival de cinema de Berlín, on l'autor ens mostra la història dels tres ciutadans britànics —The Tipton Three— que van ser capturats el 2001 a l'Afganistan i empresonats després a la presó nord-americana de Guantánamo. Hi trobem el mateix estil hiperrealista, en el qual les marques de la ficció hi són però tan dissimulades que la sensació és estar copsant la mateixa realitat. Des d'aquest punt de vista, podem dir que el visionat d'aquests films és molt potent per la capacitat d'immersió que ofereixen als espectadors.

No obstant això, no farem justícia a la personalitat inquieta de Winterbottom si no destaquem altres facetes de la seva obra. Altres facetes, podríem dir, més extremes. En concret, ens referim a dos experiments, com són *24 Hour Party People* (2002), on retrata amb un to documental, però també amb moltes dosis de comèdia i amb l'ús de múltiples referències audiovisuals, les peripècies de les bandes musicals de Manchester entre finals dels anys 70 i principis dels 90. Un film que, com ens podem imaginar, té una banda sonora que el vertebrava de dalt a baix. De fet, Winterbottom aconsegueix escenes que et fan estar dintre de la mateixa música. L'altre experiment és *Tristram Shandy: A Cock and Bull Store* (2005), que pretén ser una adaptació de la novel·la homònima, famosa per les múltiples i complexes línies intertextuals que té, cosa que fa molt difícil de pensar-la com a film. Sens dubte, Winterbottom fa un treball molt original per aconseguir-ho.

Hem destacat la línia més realista de Winterbottom, en ocasions associada a la denúncia social, i una altra de més experimental. Però això encara no ho és tot, perquè també ha treballat en projectes de caire més convencional o comercial. A tall d'il·lustració, el trobem practicant un estil més academicista al drama *Jude* (1996). A més, en la seva filmografia trobem obres de gènere, com *Code 46* (2003), thriller de ciència-ficció que mostra una història en atapeïdes ciutats que estan protegides per punts de control d'alta seguretat, i mentre alguns ciutadans gaudeixen del privilegi de tenir la documentació necessària per entrar-hi, molts altres han de quedar-se a fora. O fins i tot també ha fet un western, *The Claim* (2000). Així mateix, no ha rebutjat tampoc treballar amb estrelles com ara Angelina Jolie, en concret en el biopic *A Mighty Heart* (2007).

Comptat i debatut, Winterbottom és un autor prolífic i heterodox, atesa la varietat de gèneres que ha tractat. Alguns dels seus films ens mostren la realitat sense filtres i centren la seva mirada en les problemàtiques de les persones. Alhora, com s'ha vist,

Winterbottom tampoc no ha renunciat a cap rampell creatiu que li impedís explorar altres vies ni li ha importat treballar en projectes comercials. A partir d'aquí, el present i el futur diran cap a on dirigeix la seva carrera, i sobretot si és capaç de consolidar-la com aquell director tan interessant i versàtil que va ser.

Vicent Pellarés Pascual

Si t'ha agradat aquest article i vols rebre informació dels pròxims que publiquem, envia'ns el teu nom i el teu correu electrònic.

He llegit i acceptat les condicions establertes en l'[avis legal i política de privacitat](#).

Vicent Pellarés Pascual

Vicent Pellarés Pascual (Castelló de la Plana, 1981).